

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
MELCHIOR WATHELET
esitatud 9. novembril 2016¹

Kohtuasi C-618/15

Concurrence SARL
versus
Samsung Electronics France SAS,
Amazon Services Europe Sàrl

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Cour de cassation (Prantsusmaa))

Eelotsusetaotlus — Õiguslane koostöö tsiviilasjades — Määrus (EÜ) nr 44/2001 — Artikli 5 punkt 3 — Kohtualluvus — Lepinguväline kahju — Valikturustusvõrk — Keeld müüa tooteid Internetis väljaspool turustusvõrku — Kaebus õigusvastase kahjustamise lõpetamiseks — Seos

1. Eelotsusetaotlus, mis puudutab määruse (EÜ) nr 44/2001² (nn Brüsseli I määrus) artikli 5 punkti 3 tõlgendamist, on esitatud ühelt poolt Prantsusmaa õiguse alusel asutatud äriühingu Concurrence SARL ning teiselt poolt samuti Prantsusmaa õiguse alusel asutatud äriühingu Samsung SAS ja Luksemburgi õiguse alusel asutatud äriühingu Amazon Services Europe Sàrl-i vahelises kohtuvaidluses seoses väidetava edasimüügikeelu rikkumisega väljaspool valikturustusvõrku ja e-turul (*market place*), kasutades selleks eri liikmesriikides käitatavatel veebisaitidel, näiteks Amazon.fr, Amazon.de, Amazon.co.uk, Amazon.es ja Amazon.it tehtud müügipakkumisi.

2. Internetis toime pandud rikkumiste (edaspidi „küberrikkumised“) problemaatika on üsna keeruline, arvestades asjaolu, et kuna teoreetiliselt on tegemist ülemaailmse võrguga, on nende rikkumiste asukohta eriti keerukas määrata nii kahju põhjustanud sündmuse kui ka tekitatud kahju puhul. Lisaks ei piirdu küberrikkumised nendega, millest kirjutatakse ajakirjanduses või räägitakse raadios ja televisioonis (laim, eraelu puutumatus rikkumine), vaid hõlmavad, nagu käesolevas ettepanekus viidatud Euroopa Kohtu praktikast nähtub, ka selliseid rikkumisi, nagu võltsitud toodete müük Internetis või väljaspool valikturustusvõrku edasimüügi keelu rikkumine, mida puudutab käesolev kohtuasi. Mõne autori arvates on küberrikkumisi käsitlev positiivne õigus veel puudulik.³

1 — Algkeel: prantsuse.

2 — Nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määrus kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42).

3 — Vt Gaudemet-Tallon, H., *Compétence et exécution des jugements en Europe*, 5e édition, LGDJ Lextenso édition, 2015, lk 284 ning viidatud õiguskirjandus, ja kõnealuseid küsimusi käsitlev Prantsuse kohtupraktika, mida iseloomustavad erimeelsused Cour de cassationi (kassatsioonikohus, Prantsusmaa) Première chambre civile'i (esimene koda) ja Chambre commerciale'i (kaubanduskoda) vahel. Vt ka Kur, A., „Article 2:202: Infringement“ ja „Special issues posed by Internet use and „media overspill““, *Conflict of laws in Intellectual Property. The CLIP Principles and Commentary*, European Max Planck Group on CLIP, Oxford, 2013, lk 80.

I. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

1. Määrus nr 44/2001

3. Määruse nr 44/2001 põhjendused 11, 12 ja 15 on sõnastatud järgmiselt:

„(11) Kohtualluvuse eeskirjad peavad olema hästi etteaimatavad ning lähtuma põhimõttest, et tavaliselt on kohtualluvus seotud kostja alalise elukohaga ning seepärast peab kohtualluvus alati olema olema, välja arvatud teatavatel täpselt määratletud juhtudel, kui kohtuvaidluse sisu või osapoolte autonoomia eeldab teistsugust seotust. Selleks et ühiseeskirjad oleksid läbipaistvamad ja et vältida kohtualluvuse konflikte, peab juriidilise isiku alaline asukoht olema autonoomselt määratletud.

(12) Lisaks kostja alalisele elukohale peaks kohtualluvusel olema ka muid aluseid, mis toetuksid tihedale seosele kohtu ja menetluse vahel või aitaksid kaasa tõrgeteta õigusemõistmisele.

[...]

(15) Harmoonilise kohtumõistmise huvides tuleb samaaegsete menetluste võimalust võimalikult vähendada ja tagada, et kahes liikmesriigis ei tehta vastuolulisi kohtuotsuseid. [...]“.

4. Kohtualluvuse eeskirjad leiab määruse nr 44/2001 II peatükist. Määruse II peatüki 1. jakku „Üldsätted“ kuuluva artikli 2 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesoleva määruse kohaselt kaevatakse isikud, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtutesse nende kodakondsusest hoolimata.“

5. Kõnealuse määruse nimetatud jao artikli 3 lõikes 1 on sätestatud:

„Isikuid, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, saab teise liikmesriigi kohtusse kaevata üksnes käesoleva peatüki 2.–7. jaos sätestatud korras.“

6. Määruse II peatüki 2. jakku „Kohtualluvus erandjuhtudel“ [mõiste „kohtualluvus erandjuhtudel“ asemel on edaspidi kasutatud täpsemat vastet „valikuline kohtualluvus“] kuuluva artikli 5 punktis 3 on ette nähtud:

„Isiku, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, võib teises liikmesriigis kaevata:

[...]

3) lepinguvälise kahju puhul selle paiga kohtusse, kus kahjustav sündmus on toimunud või võib toimuda“.

7. Määrus nr 44/2001 tunnistati kehtetuks määruse (EL) nr 1215/2012⁴ (nn „Brüsseli Ia määrus“) artikliga 80. Viimati nimetatud määrus on aga vastavalt selle artikli 81 teisele lõigule kohaldatav alles alates 10. jaanuarist 2015. Kuna menetlus põhikohtuasjas toimus enne seda kuupäeva, tuleb käesolevas kohtuasjas kohaldada määrust nr 44/2001.

4 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT 2012, L 351, lk 1).

2. Määrus (EÜ) nr 864/2007

8. Määruse (EÜ) nr 864/2007⁵ artikkel 6 „Kõlvatu konkurents ning vaba konkurentsi piirav tegevus“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Kõlvatu konkurentsi tulemusena tekkiva lepinguvälise võlasuhte suhtes kohaldatakse selle riigi õigust, kus kõlvatu konkurents mõjutab või tõenäoliselt mõjutab konkurentsisuhteid või tarbijate ühishuve.

2. Kui kõlvatu konkurents mõjutab üksnes konkreetse konkurendi huve, kohaldatakse artiklit 4.

[...]“.

B. Prantsuse õigus

9. Asjaolude toimumise ajal oli Code de commerce'i (äriõigustik) artikli L. 442-6 lõike I punkt 6 sõnastatud järgmiselt: „[v]astutus ja kahju hüvitamise kohustus tekib tootjal, kaubandus- või tööstusettevõtjal või kutsealade registrisse kantud isikul, kui ta: [...] osaleb otseselt või kaudselt sellise väljaspool võrku müümise keelu rikkumises, mis on sätestatud turustajale, kes on seotud valik- või ainuõigusliku turustuse lepinguga erandina kohaldatavatest konkurentsiõiguse eeskirjadest.“

II. Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

10. Toimikust nähtub, et Concurrence tegeleb olmeelektroonika jaemüügiga Pariisis (Prantsusmaa) place de la Madeleine'il asuvas kaupluses ja e-müügi veebisaidil „concurrency.fr“. Concurrence sõlmis 16. märtsil 2012. aastal Samsungiga valikturustuslepingu „Détailant Spécialiste ELITE“, mis puudutas Samsungi kaubamärgi kõrgema hinnaklassi tooteid (ELITE). Nimetatud lepingus oli muu hulgas sätestatud keeld müüa asjaomaseid tooteid Internetis.

11. Poolte vahel tekkis vaidlus. Samsung heitis Concurrence'ile ette, et viimane rikub valikturustuslepingut, müües ELITE-klassi tooteid oma veebisaidi kaudu. Concurrence omakorda vaidlustas lepingutingimuste seaduslikkuse, väites muu hulgas, et tingimusi ei kohaldata ühetaoliselt kõikidele turustajatele, kellest mõned turustavad kõnealuseid tooteid Amazoni saitidel, ilma et Samsung sellele reageeriks.

12. 20. märtsi 2012. aasta kirjaga teavitas Samsung Concurrence'i nendevahelise ärisuhte lõpetamisest alates 30. juunist 2013.

13. 2012. aasta aprillis esitas Concurrence Samsungi peale kaebuse Tribunal de commerce de Paris' (Pariisi kaubanduskohus, Prantsusmaa) ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustavale kohtunikule, tuginedes Samsungi keeldumisele tarnida talle vaatamata võetud kohustustele ELITE-klassi tooteid.

14. Nimetatud kohus lükkas 18. aprilli 2012. aasta määrusega Concurrence'i kaebuse tagasi. Cour d'appel de Paris (Pariisi apellatsioonikohus, Prantsusmaa) jättis ajutiste meetmete kohaldamise menetluses 25. oktoobri 2012. aasta otsusega selle määruse muutmata.

5 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus lepinguvälise võlasuhte suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma II“) (ELT 2007, L 199, lk 40).

15. 3. detsembril 2012 esitas Concurrence Samsungi ja Amazoni vastu Tribunal de commerce de Paris' (Pariisi kaubanduskohus) ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustavale kohtunikule uue kaebuse, milles palus tunnistada kohaldamatuks valikturustuslepinguga kehtestatud keeld müüa Internetis ELITE-klassi tooteid ning seega kohustada Samsungit talle jätkuvalt asjaomasel lepingus nimetatud tooteid tarnima ning kohustada Amazoni eemaldama veebisaitidelt Amazon.fr, Amazon.de, Amazon.co.uk, Amazon.es ja Amazon.it kõik teatavate Samsungi tootemudelite pakkumised.

16. Poolte menetlusest osavõtul tehtud 8. veebruari 2013. aasta kohtumäärusega otsustas Tribunal de commerce de Paris' (Pariisi kaubanduskohus) ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik, et tal puudub pädevus Amazoni välismaa veebisaitide osas, et puudub ajutiste meetmete kohaldamise vajadus seoses Concurrence'i nõuetega Samsungi vastu, ning lükkas tagasi Concurrence'i nõuded Amazon France'i vastu.

17. 27. juunil 2013. aastal esitas Concurrence selle otsuse peale apellatsioonkaebuse Cour d'appel de Paris'le (Pariisi apellatsioonikohus). 6. veebruari 2014. aasta otsusega muutis apellatsioonikohus osaliselt Tribunal du commerce de Paris' (Pariisi kaubanduskohus) määrust, jäädes siiski seisukohale, et Concurrence'i nõuded Samsungi vastu on vastuvõetamatud ning et Concurrence'i nõuded Amazon Services Europe'i vastu tuleb tagasi lükata.

18. Seejärel esitas Concurrence apellatsioonikohtu otsuse peale kassatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule.

19. Kassatsioonkaebuses väidab Concurrence eelkõige, et vaidlustatud kinnitavas kohtuotsuses on väärt otsustatud, et Prantsuse kohtud ei ole pädevad Amazoni välismaa veebisaitide küsimuses, kuna nimetatud saidid ei ole suunatud Prantsuse avalikkusele. Isegi kui oletada, et veebisaidile juurdepääsu kriteerium ei ole piisav, jättis Cour d'appel de Paris (Pariisi apellatsioonikohus) Concurrence'i arvates õigusvastaselt uurimata, kas Amazoni veebisaitide müügisüsteem võimaldas saata müügiks pakutud kaupu mitte üksnes veebisaidi päritoluriiki, vaid ka teistesse Euroopa riikidesse, eelkõige Prantsusmaale, mis võimaldaks põhjendada Prantsuse kohtu pädevust.

20. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et tema menetluses oleva kohtuvaidluse iseärasus on see, et see ei vasta ühelegi hüpoteesile, mida on Euroopa Kohtu praktikas käsitletud seoses määruse nr 44/2001 artikli 5 punktiga 3. Algatatud menetluse eesmärk on lõpetada Prantsusmaal asuvale ja e-müügi veebisaiti käitavale volitatud turustajale väidetava kahju tekitamine, mis tuleneb asjaolust, et tarnija rikub valikturustuslepingus ette nähtud keeldu müüa tooteid edasi väljaspool valikturustusvõrku, kuhu ta kuulub, ja e-turul tehakse müügipakkumisi erinevatel Prantsusmaal ja teistes liikmesriikides käitatavatel veebisaitidel.

21. Neil asjaoludel otsustas Cour de cassation (kassatsioonikohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas nõukogu määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 3 tuleb tõlgendada nii, et juhul, kui väidetavalt rikutakse edasimüügikeeldu väljaspool valikturustusvõrku ja e-turu[l], kasutades selleks mitmel erinevates liikmesriikides käitataval veebisaidil tehtud müügipakkumisi, on volitatud turustajal, kes leiab, et talle on kahju tekitatud, õigus esitada kaebus sellest tuleneva õigusvastase kahjustamise lõpetamiseks selle riigi kohtule, kus on või oli juurdepääs Internetti laaditud andmesisule; või peab ilmne mõni muu seos?“

III. Menetlus Euroopa Kohtus

22. Kirjalikud märkused on esitanud Concurrence, Amazon Services Europe, Prantsusmaa, Itaalia ja Luksemburgi valitsus ning Euroopa Komisjon. Poolte ärakuulamist ei palunud pooled ise ega korraldanud seda ka Euroopa Kohus omal algatusel.

IV. Hinnang

A. Poolte märkuste kokkuvõte

23. Concurrence väidab, et tal on õigus esitada kaebus väidetavast rikkumisest tuleneva õigusvastase kahjustamise lõpetamiseks selle riigi kohtule, kus on või oli juurdepääs Internetti laaditud andmesisule, ning muud seost ilmnema ei pea. Selleks et välismaa veebisaitidel avaldatud pakkumine tekitaks kahju Prantsusmaal, piisab Concurrence'i arvates sellest, et kõnealused pakkumised tekitavad potentsiaalsetes Prantsuse klientides huvi, see tähendab, et toodet saab tellida Prantsusmaale. Käesoleval juhul sai kõne all olevaid televiisoreid müüa ka teistesse riikidesse ning turg ei piirdunud Prantsusmaaga.

24. Concurrence'i arvates hõlmab valikleping enamasti turgu, mis moodustub Euroopa Liidu liikmesriikidest, millele lisandub tihtipeale Šveits, ning annab õiguse müüa kõikide nimetatud riikide territooriumil või keelab selle. Samsungi televiisorite turg Prantsuse edasimüüjale on Euroopa turg. Ta võib seal müüa, kuid talle võivad ka konkurentsi pakkuda välismaised edasimüüjad, kes panevad kauba tee oma riigist, kas pannes kuulutused üles oma välismaa saitidele, mis on ligipääsetavad ka Prantsusmaal (näiteks Amazon.it), või Prantsuse saidile (Amazon.fr), kui neil on õigus müüa. Käesoleval juhul võis Samsungi ELITE televiisoreid osta ja tellida ükskõik millisest riigist.

25. Amazon Services Europe'i arvates aga on vajalik, et lisaks juurdepääsetavusele selle riigi territooriumil, kus kohtusse pöörduti, peab Internetti laaditud andmesisu olema suunatud nimetatud riigi elanikkonnale; see omakorda tähendab, et samal ajal peavad olema täidetud mitu tingimust, näiteks esiteks õiguse eripära, müüdavate toodete kohaletoimetamise koht, keel, milles kuulutused on koostatud, vääring, milles on esitatud müügihind ning ka kasutatud reklaamivõimalused.

26. Erinevalt isikuõiguste või autoriõiguste rikkumisest – mille puhul kahju tekib juba üksnes vaidlusaluse sisu levitamisest – tekitab valikturustusvõrgu tingimuste rikkumine teatavatele volitatud turustajatele kahju üksnes juhul, kui nende potentsiaalsed kliendid võivad otsustada osta müügil olevaid tooteid kõnealustelt veebisaitidelt. Kohus, kes on kõige pädevam nimetatud kahju hindama, on seega kohus, kelle tööpiirkonnas asub avalikkus, kellele on suunatud kõnealuste toodete müügikuulutused.

27. Prantsuse valitsuse arvates tuleks vaidlus, mis puudutab sellist rikkumist, nagu käsitletakse käesolevas kohtuasjas, esitada lahendamiseks Prantsuse kohtule juhul, kui teises liikmesriigis toime pandud tegu on toonud kaasa või oleks võinud tuua kaasa kahju asja lahendava kohtu tööpiirkonnas.

28. Prantsuse valitsus väidab, et vaidluse puhul, mis puudutab e-turul kuvatavat liidu tarbijatele suunatud müügipakkumist margitoodetele, mis on kaubamärgi omaniku poolt mõeldud müügiks kolmandates riikides, on Euroopa Kohus leidnud, et pelgalt selle põhjal, et veebisaidile on juurdepääs kaubamärgiga hõlmatud territooriumil, ei saa järeldada, et veebisaidil kuvatavad müügipakkumised on suunatud sellel territooriumil asuvatele tarbijatele. Seega peaks siseriiklik kohus andma juhtumipõhiselt hinnangu sellele, kas asjakohaste tunnuste põhjal saab järeldada, et kaubamärgiga hõlmatud territooriumilt juurdepääsetaval e-turul kuvatav müügipakkumine on suunatud sellel territooriumil asuvatele tarbijatele, võttes eelkõige arvesse asjaolu, kas müügipakkumises on märgitud geograafilised piirkonnad, kuhu müüja on valmis kaupa saatma.⁶

29. Itaalia valitsus väidab eelkõige, et kohtuasi, milles tehti 3. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus Pinckney (C-170/12, EU:C:2013:635), erineb käesolevast kohtuasjast, kus kaebuse esitaja esitas seoses väidetava kahjuga kaebuse õigusvastase kahjustamise lõpetamiseks ning taotles vaidlustatud pakkumise e-turul eemaldamist. Sellistel asjaoludel, võttes arvesse Euroopa Kohtu poolt kindlaksmääratud põhimõtteid,

⁶ — Kohtuotsus, 12.7.2011, L'Oréal jt (C-324/09, EU:C:2011:474, punktid 64 ja 65).

mis puudutavad Interneti vahendusel toime pandud rikkumiste võimalikku levikut, rikutud õiguse olemust ja selle kaitsmise võimalusi, ning arvestades etteaimatavuse ja tõrgeteta õigusemõistmise eesmärke, mis õigustavad analüüsitud pöördumist alternatiivse kohtu poole, võib Itaalia valitsuse arvates asuda seisukohale, et pöörduda võib nii selle liikmesriigi kohtute poole, kus vaidlustatud pakkumine kõnealusel liikmesriigis asuvale e-turule veebisaidi kaudu üles pandi, või selle liikmesriigi kohtute poole, kus kõnealusel pakkumine on igal juhul juurdepääsetav, nii et toodet on võimalik osta.

30. Luksemburgi valitsus leiab, et kuna põhikohtuasjas on tegemist volitatud turustajaga, kes väidab, et talle tekitatakse kahju toodete väljaspool valikturustusvõrku – kuhu kuulub ka asjaomane turustaja – müümise keelu rikkumisega, seisneb väidetav kahju turustaja turuosa vähenemises, seega tuleks pädeva kohtu kindlaksmääramiseks arvesse võtta kõnealusel volitatud turustaja asjaomast turgu. Kriteerium, mis käsitleb võimalust hankida toode asja lahendava kohtu tööpiirkonnast, oleks seega eriti asjakohane.

31. Luksemburgi valitsus tuletab meelde, et erinevalt otsustest, mis Euroopa Kohus on teinud isikuõiguste kaitse valdkonnas (kohtuotsus, 25.10.2011, eDate Advertising jt (C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685)), kaubamärgiõiguste valdkonnas (kohtuotsus, 19.4.2012, Wintersteiger (C-523/10, EU:C:2012:220) või autoriõiguste valdkonnas (kohtuotsus, 3.10.2013, Pinckney (C-170/12, EU:C:2013:635)), seisneb põhikohtuasjas arutusel olev rikkumine teatavate kaupade „edasimüümises“ väljaspool valikturustusvõrku. Seega ei tulene rikkumine mitte üksnes teatava sisu Internetis levitamisest, vaid eeldab teatavate muude tegude sooritamist, mis tekitavad kahju.

32. Komisjon teeb ettepaneku vastata, et määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 3 tuleb tõlgendada nii, et juhul kui tegemist on väidetava väljaspool valikturustusvõrku müümise keelu rikkumisega, mis on toime pandud Interneti kaudu, pakkudes tooteid, mille suhtes kehtib ainuõigus, eri liikmesriikides tegutsevatel saitidel, tuleb kahju tekkimise kohaks pidada kohta, kus ainuturustusõiguse omaniku müük vähenes, mis langeb kokku territooriumiga, mille suhtes tal on selline õigus.

B. Analüüs

33. Kõigepealt tuleb märkida – ja see on juba iseenesest huvitav – et ühtegi konkreetselt küberrikkumisi puudutavat sätet õigusaktides ei sisaldu, ei määruses nr 1215/2012 ega määruses (EÜ) nr 593/2008⁷ ja Rooma II määruses (ja ärgem unustagem, et Internet on olemas juba vähemalt 25 aastat). Seda vaikumist on võimalik seletada kaht moodi, nimelt kas liidu seadusandja on leidnud, et kõnealusel rikkumised ei ole nii eripärased, et neile oleks vaja pühendada konkreetseid sätteid, või on küsimus tundunud liiga keerukas ning seadusandja on soovinud jälgida Euroopa Kohtu praktikat⁸ (määrin eelkõige ära kohtuotsused, 25.10.2011, eDate Advertising jt (C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685), 19.4.2012, Wintersteiger (C-523/10, EU:C:2012:220), 3.10.2013, Pinckney (C-170/12, EU:C:2013:635) ning 22.1.2015, Hejduk (C-441/13, EU:C:2015:28)).

1. Põhimõtted eelotsuse küsimusele vastamise sissejuhatuseks

34. Kõigepealt on paslik meenutada, et määruse nr 44/2001 sätteid tuleb tõlgendada iseseisvalt, võttes arvesse määruse süsteemi ja eesmärke.⁹

7 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrus lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I“) (ELT 2008, L 177, lk 6).

8 — Vt Gaudemet-Tallon, H., *op. cit.*, lk 286.

9 — Kohtuotsus, 16.5.2013, Melzer (C-228/11, EU:C:2013:305, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika).

35. Tuleb rõhutada, et „üksnes erandina määruse nr 44/2001 artikli 2 lõikes 1 toodud üldisest põhimõttest, mis määrab kohtualluvuse selle liikmesriigi kohtutele, mille territooriumil on kostja alaline elukoht, näeb määruse II peatüki 2. jagu ette teatava hulga valikulisi kohtualluvusi, mille hulgas esineb ka määruse artikli 5 punktis 3 sätestatud kohtualluvus.“¹⁰

36. Kuna kohtualluvuse määramisel selle paiga järgi, kus kahjustav sündmus on toimunud või võib toimuda, on tegemist valikulise kohtualluvusega, tuleb seda tõlgendada kitsalt ning tõlgendus ei tohi kaugemale minna määru nr 44/2001 otseselt ette nähtud juhtudest.¹¹

37. Seega tuleb just neis piirides tõlgendada määruse nr 44/2001 artikli 5 punktis 3 kasutatud väljendit „paik, kus kahjustav sündmus on toimunud või võib toimuda“, mille all „on peetud silmas nii kahju tekkimise kui ka kahju põhjustanud sündmuse toimumise paika, millest tulenevalt võib kostjat hageja valikul kaevata kas ühe või teise asjaomase paiga kohtusse“.¹²

38. Selles osas on väljakujunenud kohtupraktikas leitud, et määruse nr 44/2001 artikli 5 punktis 3 ette nähtud kohtualluvuse eeskiri põhineb vaidluse ning kahjustava sündmuse toimumise või toimuda võimise koha kohtu vahelisel eriti tihedal seosel, mis õigustab sellele kohtule pädevuse andmist tõrgeteta õigusemõistmise tagamise ja menetluse nõuetekohase kujundamise põhjustel.¹³

39. Kui tuvastatakse üks eelnevates punktides meenutatud kohtupraktikas tunnustatud seostest, siis sellega peaks olema võimalik kindlaks määrata kohtualluvus, mis on objektiivselt parimas kohas hindamaks, kas menetluse vastaspoole puhul on täidetud vastutust põhjustavad asjaolud; asja saab menetluse võtta vaid see kohus, kelle tööpiirkonnas esineb vastav seos.¹⁴

40. Käesoleval juhul tekib küsimus, kas eelotsusetaotluse esitanud kohus on pädev üksnes väidetava kahju tekkimise paiga alusel. Nagu komisjon märkis, nähtub Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et eelotsuse küsimus puudutab kahju tekkimise paika ja mitte kahju põhjustanud sündmuse toimumise paika. Leian (nagu ka Prantsuse valitsus), et toodete väljaspool valikurustusvõrku edasi müümise keelu rikkumise põhjustanud sündmus võib seisneda kõnealuste veebisaitide haldajate tegutsemises. Sellest tuleneb, et kahju põhjustanud sündmuse toimumine võib olla aset leidnud eri kohtades vastavalt asjaomase haldaja või asjaomaste haldajate asukohale. Niisiis ei võimalda kahju põhjustanud sündmus käesoleval juhul kindlaks määrata asja lahendava kohtu pädevust.

41. Kohtupraktika kohaselt on kõnealune paik see, kus saabus lepinguvälist vastutust kaasa tuua võiva teo tagajärg.¹⁵

42. Euroopa Kohus on juba tõlgendanud määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 3 seoses väidetava kahjuga, mille on põhjustanud veebisaidil avaldatud teabesisu ning mis seega võib tekkida mitmes kohas.¹⁶

10 — Kohtuotsus, 16.5.2013, Melzer (C-228/11, EU:C:2013:305, punkt 23).

11 — Kohtuotsus, 16.5.2013, Melzer (C-228/11, EU:C:2013:305, punkt 24).

12 — Kohtuotsus, 16.5.2013, Melzer (C-228/11, EU:C:2013:305, punkt 25). Vt ka kohtuotsus, 7.3.1995, Shevill jt (C-68/93, EU:C:1995:61, punktid 30 ja 33).

13 — Kohtuotsus, 16.5.2013, Melzer (C-228/11, EU:C:2013:305, punkt 26).

14 — Kohtuotsus, 3.10.2013, Pinckney (C-170/12, EU:C:2013:635, punkt 28).

15 — Kohtuotsus, 19. aprill 2012, Wintersteiger (C-523/10, EU:C:2012:220, punkt 21).

16 — Vt kohtuotsused, 25.10.2011, eDate Advertising jt (C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685) ja 19.4.2012, Wintersteiger (C-523/10, EU:C:2012:220).

43. Konkreetset seoses väidetavate intellektuaalomandi õiguste rikkumistega on Euroopa Kohus märkinud mitmes kohtuotsuses,¹⁷ et kohtualluvuse määrab territoorium, kus asjaomased õigused on kaitstud. Selle liikmesriigi kohtud, kus õigused on kaitstud, on tõepoolest kõige pädevamad arutama kaitstud õiguse väidetavat rikkumist.

44. Kohtuasjas Wintersteiger (kohtuotsus, 19.4.2012, C-523/10, EU:C:2012:220), mis puudutas siseriikliku kaubamärgi väidetavat rikkumist, leidis Euroopa Kohus, et nii etteaimatavuse kui ka korrahase õigusemõistmise eesmärk toetavad kohtualluvuse omistamist kahju tekkimise paiga järgi selle liikmesriigi kohtutele, kus asjaomane õigus on kaitstud, kuna nimetatud kohtutel on kõige paremad võimalused hindamaks, kas asjaomast õigust on rikutud, ning nad saavad Rooma II määruse artikli 8 alusel kohaldada siseriiklikku õigust.

45. Euroopa Kohus otsustas, et „määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 3 [tuleb] tõlgendada nii, et vaidluse, mis puudutab liikmesriigis registreeritud kaubamärgi rikkumist seeläbi, et reklaamija kasutab selle kaubamärgiga identset märksõna muu liikmesriigi tippdomeeni all tegutseva otsingumootori veebisaidil, võib lahendamiseks esitada kas selle liikmesriigi kohtutele, kus kaubamärk on registreeritud, või reklaamija asukohaliikmesriigi kohtutele.“¹⁸

46. Kohtuotsuses Pinckney (C-170/12, EU:C:2013:635) asus Euroopa Kohus seisukohale, et autori varalise õiguse väidetava rikkumise osas on lepinguvälise kahju hüvitamise hagi lahendamise kohtualluvus juba kindlaks määratud selle kohtu kasuks, kuhu pöörduti, kui liikmesriik, kelle territooriumil see kohus asub, kaitseb neid varalisi õigusi, millele hageja tugineb, ning kui väidetav kahju võib tekkida selle kohtu tööpiirkonnas. Need kohtud võivad ka Rooma II määruse artikli 8 alusel kohaldada siseriiklikku õigust. 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuses Hi Hotel HCF (C-387/12, EU:C:2014:215) kohaldas Euroopa Kohus nimetatud kohtuotsusest Pinckney tulenevat kohtupraktikat õiguste väidetavatele rikkumistele, mida ei pandud toime Internetis.

47. Eelkõige kohtuotsuse Pinckney (C-170/12, EU:C:2013:635) punktides 41 ja 42 sedastas Euroopa Kohus, et „[e]tapis, kus hinnatakse, kas kohus on kahju hüvitamise hagi menetlemiseks pädev, ei saa kahju tekkimise paiga kindlaksmääramine määruse [nr 44/2001] artikli 5 punkti 3 tähenduses *sõltuda* asja sisulise lahendamise *kriteeriumidest, mida selles sättes ei käsitleta*. See säte näeb ainsa tingimusena nimelt ette, et kahju on tekkinud või võib tekkida. [...] Niisiis ei nõua nimetatud määruse artikli 5 punkt 3 – *erinevalt selle määruse artikli 15 lõike 1 punktist c*, mida tõlgendati [7. detsembri 2010. aasta kohtuotsuses Pammer ja Hotel Alpenhof (C-585/08 ja C-144/09, EU:C:2010:740)] – *muu hulgas seda, et vaidlusalune tegevus oleks „suunatud“* sellesse liikmesriiki, kus kohtusse pöörduti“ (kohtujuristi kursiiv).

48. Selleks et määrata kindlaks „paik, kus saabus lepinguvälist vastutust kaasa tuua võiva teo tagajärg“, ei ole Euroopa Kohus kunagi pidanud oluliseks asjaolu, et kahju põhjustanud tegevus oleks konkreetset suunatud asjaomasesse paika.¹⁹

17 — Kohtuotsused, 3.10.2013, Wintersteiger (C-523/10, EU:C:2012:220), 3.10.2013, Pinckney (C-170/12, EU:C:2013:635) ja 22.1.2015, Hejduk (C-441/13, EU:C:2015:28).

18 — Kohtuotsus, 19. aprill 2012, Wintersteiger (C-523/10, EU:C:2012:220, punkt 39).

19 — Euroopa Kohus ei ole seda asjaolu oluliseks pidanud mitte üheski järgnevatest kohtuotsustest, nimelt kohtuotsused, 25.10.2011, eDate Advertising jt (C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685, punkt 52), 19.4.2012, Wintersteiger (C-523/10, EU:C:2012:220, punkt 29), 3.10.2013, Pinckney (C-170/12, EU:C:2013:635, punkt 42), ja 22.1.2015, Hejduk (C-441/13, EU:C:2015:28, punkt 32).

49. Lõpuks nähtub 22. jaanuari 2015. aasta kohtuotsusest Hejduk (C-441/13, EU:C:2015:28, punkt 38), et selliste autoriõiguste ja autoriõigusega kaasnevate õiguste väidetava rikkumise korral, mis on kaitstud liikmesriigis, kelle kohtusse pöörduiti, on see kohus kahju tekkimise koha alusel pädev lahendama nõuet hüvitada kahju, mis tekitati nende õiguste rikkumisega seeläbi, et autoriõigusega kaitstud fotod avaldati internetileheküljel, mis on kättesaadav selle kohtu asukohariigis. See kohus on pädev tuvastama vaid oma asukohaliikmesriigis tekitatud kahju. Rooma II määruse artikli 8 alusel võib see kohus kohaldada siseriiklikku õigust.

50. Ehkki on tõsi, et 3. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus Pinckney (C-170/12, EU:C:2013:635) puudutab varalisele autoriõigusele Internetis tekitatud kahju hüvitamise nõuet, sisaldub selle punktis 42, mida on tsiteeritud käesoleva ettepaneku punktis 47, üldkohaldatav lausung.

51. Selles kontekstis on oluline meeles pidada, et väljendit „kahjustava sündmuse toimumise koht“ ei saa tõlgendada nii laiendavalt, et see hõlmaks kõiki kohti, kus võib täheldada kahjulike tagajärgede tekkimist teo tagajärjel, mis on juba põhjustanud tegelikku kahju teises kohas.²⁰

52. Selle kohtupraktika kontekstis on Euroopa Kohus täpsustanud veel, et nimetatud väljendiga ei peeta silmas hageja alalist elukohta, kus on tema vara asukoht ainuüksi asjaolu tõttu, et ta on seal kandnud finantskahju osa oma varast kaotamise tagajärjel teises liikmesriigis.²¹

53. Euroopa Kohus on meenutanud 28. jaanuari 2015. aasta kohtuotsuses Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37, punkt 49), et „üksnes hagejal finantstagajärgede tekkimise asjaolu [ei õigusta] asja andmist tema elukohajärgsete kohtute alluvusse, kui nii kahju tekkimise kui ka kahju põhjustanud sündmuse toimumise paik on sarnaselt kohtuasjaga, milles tehti [10. juuni 2004. aasta] kohtuotsus Kronhofer ([C-168/02,] EU:C:2004:364), teise liikmesriigi territooriumil (vt selle kohta kohtuotsus, [10.6.2004, Kronhofer, C-168/02,] EU:C:2004:364, punkt 20).“

54. Kuid 28. jaanuari 2015. aasta kohtuotsuse Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37) punktis 50 täpsustas Euroopa Kohus seevastu, et „[n]iisugune kohtualluvuse andmine on seevastu õigustatud juhul, kui hageja elukoht on tõepoolest ka kahju tekkimise või kahju põhjustanud sündmuse toimumise paik.“

55. Arutluskäiku jätkates kinnitas Euroopa Kohus nimetatud kohtuotsuse punktis 55 hageja elukoha kohtute pädevust juhul, kui kahju realiseerub otse hageja pangakontol pangas, mis asub nende kohtute tööpiirkonnas.

56. Kohtuasjade puhul, mis käsitlevad intellektuaalomandi õiguste rikkumist või konkurentsioiguse rikkumist Interneti kasutamise, on kahju tekkimise koht põhimõtteliselt iga koht, kus veebisait on juurdepääsetav. Kuna Internet on kõikjal,²² on ka kahju tekkimise kohti palju.

20 — Kohtuotsus, 16 juun 2016, Universal Music International Holding (C-12/15, EU:C:2016:449, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).

21 — Kohtuotsus, 16 juun 2016, Universal Music International Holding (C-12/15, EU:C:2016:449, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika).

22 — Ameerika Ühendriikides on kohtupraktikat, mis käsitleb kohtualluvust juhul, kui tegemist on õiguse rikkumisega (ja laimuga) sellise igal pool juurdepääsetava meedia kaudu nagu Internet, mõjutanud eelkõige kohtuotsus Zippo Manufacturing vs. Zippo Dot Com 952 F Supp 1119 (WD Penn 1997). Vt Dunham, C. R., Elon University School of Law Legal Research Paper No. 2008-01 (http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1273709).

57. Selleks et vältida kogu maailma hõlmavat kohtualluvust, ka nn vähima kokkupuute („*minimum contacts*“) ²³ puhul, on kohtupraktikas ja õiguskirjanduses juba pikemat aega üritatud kindlaks määrata kahju tekkimise võimalike kohtade piiride kriteeriume selliste Interneti kaudu toime pandud rikkumiste puhul. Seega, selleks et määrata kohtualluvuse kohaks koht, kus kahju tekkis, peab asjaomasel konkurentsioiguse rikkumisel olema teatavad tagajärjed. ²⁴ Kahju võib välistada, kui konkurents, millele kaebuse esitaja viitab, ilmselgelt ei toonud kaasa mingeid majanduslikke tagajärgi kõnealusel turul (kõnealustel turgudel). Sellest järeldub, et reklaam, mida tehakse Internetis sellise pakkuja teenuste, kes on tuntud üksnes kohalikul tasandil, ei saa mõistagi tekitada kahju mujal kui kohalikul turul. ²⁵

58. Siinkohal võib tuua paralleeli intellektuaalomandi õiguste väidetavate rikkumistega: „võltsimise puhul on otsene kahjulik mõju üldiselt majanduslik kahju, mida õiguste omanik saab kohas või kohtades, kus võltsitud toodet müüakse, kus sellele reklaami tehakse või kus seda toodet kasutatakse. Professorid Fawcett ja Torremans on märkinud oma selle valdkonna käsiraamatus, et „*paljudel juhtudel põhjustab võltsimine hagejale otsest majanduslikku kahju [...]. Tavaliselt ei ole raske asjaomast kahju kindlaks määrata. Kui kostja näiteks müüb võltsitud toodet, siis toob see kaasa müügi vähenemise [hagejal]. Kahju tekib sel juhul paigas, kus müük vähenes. See on koht, kus võltsitud toodet müüakse.*“ [...] Tuleb märkida, et selline analüüs on täielikult kooskõlas Euroopa Kohtu praktikaga ning seda võib laiendada teist tüüpi rikkumismenetlustele. Niisiis, mis puudutab autoriõigusi, tekib rahaline kahju tavaliselt seal, kus võltsitud toote koopiaid müüakse või avalikkusele jagatakse; kaubamärkide puhul kohas, kus märki kasutatakse toodete müügi või pakkumise toetuseks.“ ²⁶

2. Kohaldamine käesolevale kohtuasjale

a) Kus on kahju tekkimise koht?

59. Euroopa Kohtu praktikast nähtub selgelt, et Internetis toime pandud rikkumise puhul võib „paik, kus kahjustav sündmus on toimunud või võib toimuda“ määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 3 tähenduses „varieeruda sõltuvalt selle õiguse laadist, mida on väidetavalt rikutud“. ²⁷

23 — Seda kriteeriumi mainis juba kohtujurist Léger oma ettepanekus, kohtuasi Shevill jt (C-68/93, EU:C:1995:1, punktid 44 ja 45 ning 28. joonealune märkus), kus on märgitud, et „võiks arvata, et niivõrd spetsiifiline kahju nagu isiku maine või au kahjustamine on lahutamatu seotud asjaomase isikuga ning on tingimata aset leidnud tema elukohas. [...] Olen veendunud, et sellisel juhul kattub kahju tekkimise koht territooriumiga, kus väljaannet levitati. Kahju on võimalik käsitleda eraldi ohvri elukohast, mis [...] ei ole kahjuga tingimata seotud. [...] Selles küsimuses on sarnane Ameerika Ühendriikide Ülemkohtu analüüs kohtuasjas Keeton vs. Hustler Magazine Inc. (465, US 770, 79 L Ed 2d 790, 104 S Ct 1473), eelkõige (10): „There is no justification for restricting libel actions to the plaintiff's home forum. The victim of a libel, like the victim of any other tort, may choose to bring suit in any forum with which the defendant has certain *minimum contacts*... such that the maintenance of the suit does not offend traditional notions of fair play and substantial justice“ (kohtujuristi kursiiv).

24 — Vt Oberlandesgericht Bremen (Bremeni kõrgeim piirkondlik kohus, Saksamaa) CR 2000, 771, Cour d'appel d'Orléans (Orléans'i apellatsioonikohus, Prantsusmaa) Rev crit 93 (2004), 139, Landgericht Köln (Kölni teise astme kohus, Saksamaa) GRUR-RR 2006, 195. Vt Mankowski, P., teoses Spindler, G., Wiebe, A. (Hrsg), *Internet-Auktionen und elektronische Marktplätze*, 2005, 12. peatükk, punkt 66.

25 — Vt Rauscher, T. ja Mankowski, P., „Artikel 5 Brüssel I-VO“, *Europäisches Zivilprozessrecht*, Sellier, 2. Aufl, 2006, punkt 86d, lk 206.

26 — Kohtujuristi tõlge ja kursiiv „[i]n infringement matters, the direct harmful event will usually be the financial loss which is suffered by the holder of the right at the place where the infringing material is marketed, advertised or used. In the reference book in the matter, Professors Fawcett and Torremans have pointedly noted in that respect that „*in many cases an act of infringement will cause direct economic loss to the plaintiff [...]. It is not usually hard to identify what the loss is. If, for instance, the defendant sells an infringing product this will result in a loss of sales. Damage is, therefore, sustained in the place in which the sales are lost. This will be the place in which the infringing product is sold.*“ [...] It is submitted that this analysis is in total agreement with the case law of the [Court], and that could be extended to other kinds of infringement actions. Thus, with respect to copyrights, the financial loss is usually sustained where copies of the infringing material are sold or issued to the public; in trade marks, where the sign is used in support of the marketing or offering of products.“ Vt Nuyts, A., *International Litigation in Intellectual Property and Information Technology* (European Commission Research Project on Judicial Cooperation in Matters of Intellectual Property and Information Technology), Wolters Kluwer, 2008, lk 123. Vt ka Pazdan, M., Szpunar, M., „Cross-Border Litigation of Unfair Competition over the Internet“, Nuyts, A., *op. cit.*, lk 131.

27 — Kohtuotsus, 3.10.2013, Pinckney (C-170/12, EU:C:2013:635, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika).

60. Arvan (nagu ka komisjon), et käesolevas kohtuasjas tuleb selleks, et määrata kindlaks paik, kus kahjustav sündmus on toimunud, kõigepealt esitada küsimus, millist laadi on kahju, mida võis Concurrence'ile põhjustada vaidlusaluste toodete müümine väljaspool valikturustusvõrku. Selleks tuleb meeles pidada, et ainuturustusõiguse lepingute raames annab tarnija turustajale ainuõiguse turustada tema tooteid teataval territooriumil ning võtab kohustuse mitte turustada asjaomaseid tooteid väljaspool turustaja müügivõrku. Turustaja omakorda võtab kohustuse arendada ja edendada asjaomasel territooriumil tarnija toodete müüki. Juhul kui veebisaidi kaudu rikutakse lepinguga antud ainuõigusi nagu käesolevas kohtuasjas, on kahju, millele turustaja võib tugineda, tema müügi vähenemine müügi võrra, mis on toime pandud tema ainuõigust rikkudes, ning sellest tulenev kasumi vähenemine. Seega, võttes arvesse ainuturustusõiguse territoriaalse kohaldamisala piiratust, saab paik, kus toimub kõnealune müügi vähenemine ja kasumi vähenemine, üksnes kattuda selle liikmesriigi territooriumiga, mille jaoks turustajale ainuõigused anti.

61. Toimikut lugedes tundub, et käesoleval juhul, kuna turustaja ainuõigused on piiratud Prantsusmaa territooriumiga, võib müügi ja kasumi vähenemine aset leida üksnes Prantsusmaal. Sellest järeldub, et paik, kus kahjustav sündmus on toimunud, on Prantsusmaa, ning pädev kohus määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 3 alusel on Prantsuse kohus.

62. Kuna veebisaidid Amazon.de, Amazon.co.uk, Amazon.es ja Amazon.it on põhimõtteliselt Prantsusmaal juurdepääsetavad, seisneb Concurrence'i väidetav kahju selles, et ta on kaotanud turuosa ELITE-klassi toodete müügi raames nii Pariisis asuvas kaupluses kui ka veebisaidil, mida ta haldab oma Pariisis asuvas peakorterist. Niisiis saab tema kahju olla tekkinud üksnes Prantsusmaal. Just seetõttu peaksid Prantsuse kohtud olema pädevad ka selles osas, mis puudutab Amazoni välismaa veebisaite, mis on käesolevas kohtuasjas arutuse all.²⁸

63. Kahju tekkimise koht peab tähistama *forum delicti*, millel on „eriti tihe seos“ ning mis „õigustab nende kohtutele [see tähendab mitte vastustaja elu- või asukoha kohtutele] kohtualluvuse andmist usaldusväärse õigusemõistmise ja menetluse otstarbekohase korralduse tagamiseks.“²⁹

64. Rõhutan, et „need, kes muudavad teabe kättesaadavaks teatavat meetodit kasutades, teevad seda teades, milline võib olla teabe [kättesaadavuse] ulatus. Eelkõige need, kes postitavad teavet [Internetti], teevad seda teadmiseiga, et kättesaadavaks tehtud teave on kättesaadav kõikidele igasuguste geograafiliste piiranguteta.“³⁰

65. Seepärast on käesoleval juhul just Prantsuse kohtutel parimad eeldused otsustada Concurrence'i turuosa kaotuse üle ELITE-klassi toodete müügi raames nii Pariisis asuvas kaupluses kui ka veebisaidil, mida ta haldab oma Pariisis asuvas peakorterist.

66. Ärgem unustagem ka seda, et kahjustava sündmuse toimumise paiga kindlaksmääramine peab vastama pädeva kohtu etteaimatavuse eesmärgile, mis on teine määruse nr 44/2001 aluspõhimõtetest (seda kajastab määruse põhjendus 11). Sarnaselt on Euroopa Kohus otsustanud 19. aprilli 2012. aasta kohtuasjas Wintersteiger (C-523/10, EU:C:2012:220), et etteaimatavuse eesmärk räägib ka käesolevas asjas selle kasuks, et kohtualluvus määratakse kahju tekkimise koha alusel selle liikmesriigi kohtutele, kus asjaomane õigus (*in casu* turustamise ainuõigus) on kaitstud.

28 — Seda kinnitab ka kohtujurist Mollard oma ettepanekus Cour de cassation'is (kassatsioonikohus) põhikohtuasjas, No H1416737, vaidlustatud otsus: cour d'appel de Paris' (Pariisi apellatsioonikohus) 6. veebruari 2014. aasta kohtuotsus, 22. septembri 2015. aasta kohtuistungil – FR (nr 14).

29 — Vt eelkõige kohtuotsus, 27.10.1998, Réunion européenne jt (C-51/97, EU:C:1998:509, punkt 27).

30 — Kohtujuristi tõlge „[T]hose who make information accessible by a particular method do so knowing of the reach that their information may have. In particular, those who post information on the [Internet] do so knowing that the information they make available is available to all and sundry without any geographic restriction.“ Vt Dow Jones and Company Inc vs. Gutnick [2002] High Court of Australia 56; 210 CLR 575; 194 ALR 433; 77 ALJR 255 (10.12.2002), 39 (Gleeson CJ, McHugh, Gummow ja Hayne JJ).

67. Lõpuks väidab Amazon Services Europa, et juurdepääsetavuse teooriat ei tuleks arvestada, kuna see soodustaks nn *forum shopping*'ut, mis võiks siseriiklike õiguskordade eripära arvestades ühtlasi kaasa tuua nn *law shopping*'u. Nentigem esiteks, et kohtujurist Jääskinen tõstas selle argumendi oma ettepanekus kohtuasjas Pinckney (C-170/12, EU:C:2013:400, punkt 68), kuid Euroopa Kohus ei võtnud seda arvesse oma otsuses nimetatud kohtuasjas, ning teiseks näib mulle, et see hirm on liialdatud, arvestades eelkõige asjaolu, et liikmesriigi kohus saab hüvitisi välja mõista ainult kahjude puhul, mis on tekkinud tema asukohaliikmesriigis.³¹

b) Kas asjaolu, et käesoleval juhul ei ole tegemist intellektuaalomandi õigusega, on asjakohane?

68. Arvan, et käesolevas ettepanekus pakutud lahendus on õigustatud ühelt poolt seetõttu, et see on kooskõlas määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 3 eesmärkidega (eelkõige eesmärgiga määrata kohtualluvus kohtule, mis on kõige pädevam rikkumist arutama), ja teiselt poolt on see õigustatud isegi siis, kui käesoleval juhul ei ole arutuse all intellektuaalomandi õigus.

69. Lisaks leian, et käesoleva kohtuasja kontekstis sarnaneb ainuõigus turustada teataval territooriumil intellektuaalomandi õigustega.

70. Sarnane arutluskäik nagu see, mis on esitatud 5. juuni 2014. aasta kohtuotsuses Coty Germany (C-360/12, EU:C:2014:1318), on õigustatud, arvestades, et nimetatud kohtuasjas arutusel olnud asjaolude juures ei olnud antud kaitse territoriaalsus samuti seotud kaitstud intellektuaalomandi õiguse ulatusega, kuna seal oli tegemist ühenduse kaubamärgiga.

71. 5. juuni 2014. aasta kohtuotsuses Coty Germany (C-360/12, EU:C:2014:1318), milles küll ei käsitletud konkreetset Internetti, täpsustas Euroopa Kohus, et väite korral ühenduse kaubamärgiga kaitstud tähist õigusvastaselt kasutava võrdleva reklaami ja selle kõlvatu kopeerimise kohta, mis on keelatud selle liikmesriigi kõlvatu konkurentsi vastase seadusega, mille kohtu poole on pöördunud, võimaldab määruse nr 44/2001 artikli 5 punkt 3 sellisel juhul määrata kahju tekkimise koha alusel kindlaks pädevuse arutada kõnealusel siseriiklikul seadusel põhinevat vastutuse tuvastamise hagi, mis on esitatud muus liikmesriigis asuva isiku suhtes, kes on selles liikmesriigis väidetavalt pannud toime teo, mis on selle kohtu tööpiirkonnas, kelle poole on pöördunud, toonud kaasa või võib tuua kaasa kahju. Lisaks kohaldab kõnealune kohus Rooma II määruse artikli 6 lõike 1 või artikli 6 lõike 2 ja artikli 4 alusel siseriiklikku õigust.

c) Kas „välismaiste“ veebisaitide (see tähendab muude veebisaitide kui Amazon.fr) asukoht on asjakohane?

72. Leian, et nende saitide asukoht, kus asjaomaseid tooteid pakuti, ei ole pädeva kohtu kindlaksmääramise seisukohast asjakohane.

73. Nagu komisjon märkis, tuleb pädev kohus kindlaks määrata selle turu alusel, kus müüakse tooteid, millele kehtib ainuturustusõigus, ja kus seega kahju tekkis. Käesoleval juhul, nagu ma juba märkisin, paistab turustajal olevat ainuõigus, mis on piiratud Prantsusmaa territooriumiga, niisiis vähenes tal müük ja seetõttu ka kasum just Prantsusmaal. Küsimus, kas nimetatud vähenemist ja kahju põhjustasid Prantsusmaal või mujal asuvad veebisaidid, on asjakohane vaid selleks, et määrata kindlaks turustaja taotletava rikkumise lõpetamise korralduse ulatus, see tähendab, et määrata kindlaks veebisaidid, millele seda korraldust võiks kohaldada.

31 — Vt käesolev ettepanek, punkt 49. Vt Rosati, E., „Brussels I Regulation and online copyright infringement: ‘intention to target’ approach rejected“, *Journal of Intellectual Property Law & Practice*, 2014, 9. kd, nr 1, lk 19.

74. Teiste sõnadega: pädeva kohtu kindlaksmääramine on üks asi, aga korraldus, mis võidakse põhikohtuasjas vastustajale teha, see tähendab nende veebisaitide kindlaksmääramine, kuhu vastustaja ei või enam panna vaidlusaluste toodete müügikuulutusi, on teine asi. Mõistagi, kui põhikohtuasja kaebuse esitaja suudab *prima facie* tõendada, et müügi ja kasumi vähenemine, mis talle Prantsusmaal osaks langes, on tingitud mitte üksnes veebisaidi Amazon.fr tegevusest, vaid ka Amazoni välismaiste saitide tegevusest, siis peaks ta Prantsuse kohtus saavutama ka korralduse, mis puudutab viimati nimetatud veebisaitide. Kuid see küsimus on seotud kohtuasja sisulise poolega ega puuduta pädeva kohtu kindlaksmääramist. Nagu eespool märgitud, võib eeldada, et Concurrence'ile antud ainuturustusõigus on piiratud Prantsuse turuga.³² Prantsuse kohus peab seega määrama kindlaks, mil määral kõnealuse õiguse alla kuuluvate toodete pakkumine välismaistel veebisaitidel võis kahjustada Concurrence'i õigusi Prantsuse turul.

75. Siiski tuleb märkida, et küsimus, kas ainuturustusõigust on tõepoolest rikutud sellises kontekstis nagu põhikohtuasjas, on sisuline küsimus, mida käesoleval juhul ei ole Euroopa Kohtule esitatud. Ning kahjustava sündmuse toimumise paiga kindlaksmääramine ei saagi sõltuda elementidest, mida tuleb vaadelda hilisemas etapis, nagu kohtuasja sisuliste küsimuste analüüsimisel.

V. Ettepanek

76. Neil kaalutlustel teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Cour de cassation'i (kassatsioonikohus, Prantsusmaa) esitatud eelotsuse küsimusele järgmiselt:

Nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades artikli 5 punkti 3 tuleb tõlgendada nii, et juhul kui tegemist on väidetava väljaspool valikurustusvõrku müümise keelu rikkumisega, mis on toime pandud Interneti kaudu, pakkudes tooteid, mille suhtes kehtib ainuõigus, eri liikmesriikides tegutsevatel saitidel, tuleb kahju tekkimise kohaks pidada kohta, kus ainuturustusõiguse omaniku müük vähenes, mis langeb kokku territooriumiga, mille suhtes tal on selline õigus. Nende veebisaitide asukoht, kus asjaomaseid tooteid pakuti, ei ole pädeva kohtu kindlaksmääramise seisukohast asjakohane.

32 — Mõistagi ma arvan (nagu komisjon), et juhul kui selgub, et Concurrence'il on ainuturustusõigused ka väljaspool Prantsusmaad asuvatel territooriumidel, siis ei ole Prantsuse kohtud kui kahju tekkimise koha kohtud (vt kohtuotsus, 7.3.1995, Shevill jt, C-68/93, EU:C:1995:61, esimene kriteerium) pädevad otsustama võimalike teistel territooriumidel tekkinud kahjude üle.